

sygn. akt: II Cz 789/14

POSTANOWIENIE

Dnia 27 listopada 2014 r. **Sąd Okręgowy w Bydgoszczy Wydział II Cywilny - Odwoławczy**

w następującym składzie:

Przewodniczący: **SSO Piotr Starosta**

SO Irena Dobosiewicz/spr./

SO Wojciech Borodziuk

po rozpoznaniu w dniu 27 listopada 2014 r. w Bydgoszczy

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z wniosku wierzycielki **M. K.**

z udziałem dłużnika **M. P.**

o **egzekucję świadczenia pieniężnego**

w przedmiocie skargi wierzycielki na postanowienie Komornika Sądowego przy

Sądzie Rejonowym w Bydgoszczy J. G. z dnia 3 lipca 2014 r.

w sprawie KM 475/14 w przedmiocie zmiany postanowienia z dnia 20 lutego

2014 r. i przyznania dłużnikowi kosztów zastępstwa adwokackiego w wysokości

900 zł

na skutek zażalenia wierzycielki na postanowienie Sądu Rejonowego w Bydgoszczy z dnia 30 września 2014 r. w sprawie o sygn. akt: XII Co 5927/14

postanawia:

oddalić zażalenie.

II Cz 789/14

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Bydgoszczy postanowieniem z dnia 30 września 2014 r., w sprawie z wniosku wierzycielki M. K. z udziałem dłużnika M. P., o egzekucję świadczenia pieniężnego, w przedmiocie skargi wierzycielki na postanowienie Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Bydgoszczy J. G. z dnia 3 lipca 2014 r. w sprawie Km 475/14 w przedmiocie zmiany postanowienia z dnia 20 lutego 2014 r. i przyznania dłużnikowi, którego reprezentował radca prawny kosztów zastępstwa w wysokości 900 zł, oddalił skargę (punkt 1) oraz w trybie art. 759 k.p.c. w zw. z art. 98 § 1 i 3 k.p.c. zmienił postanowienie Komornika z dnia 3 lipca 2014 r. w ten sposób, że koszty te przyznał od wierzyciela (punkt 2).

W uzasadnieniu Sąd podał, że wierzycielka wniosła skargę na powyższą czynność komornika wskazując, iż podstawą egzekucji w sprawie był nakaz zapłaty Sądu Rejonowego w Bydgoszczy w sprawie I Ne 11306/13 zaopatrzony w klauzulę wykonalności. Klauzula ta została uchylone ze względu na wadliwy adres pozwanego wskazany w pozwie,

jednakże na etapie jego formułowania była ona przeświadczona o jego prawidłowości, na co wskazują czynności podjęte przed procesem. Z tego względu, zdaniem wierzycielki, nie sposób uznać, aby wszczęcie postępowania egzekucyjnego było niezasadne. Wobec tego istnieją podstawy do zastosowania art. 102 k.p.c.

Komornik wniósł o oddalenie skargi jako niezasadnej podając, że koszty zastępstwa zostały przyznane pełnomocnikowi dłużnika na podstawie art. 770 k.p.c. w zw. z art. 98 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. i art. 743 § 1 k.p.c. z uwagi na umorzenie postępowania na wniosek dłużnika bowiem tytuł wykonawczy został pozbawiony wykonalności w toku egzekucji.

Na wstępie swoich rozważań Sąd stwierdził, że postępowanie egzekucyjne zostało wszczęte w dniu 20 lutego 2014 r., na podstawie powyższego nakazu zapłaty z klauzulą wykonalności. Z uwagi na wyegzekwowanie całej należności komornik postanowił zakończyć postępowanie w sprawie KM 475/14 i ustalił jego koszty w wysokości 10.172,25 zł, którymi został obciążony dłużnik. Po tym orzeczeniu dłużnik wniósł o zawieszenie postępowania dokumentując, że adres, na który doręczono mu nakaz był niewłaściwy. Skutkowało to uchyleniem powyższego postanowienia przez komornika i zawieszeniem postępowania. W dniu 30 września 2014 r. dłużnik wniósł o umorzenie postępowania przedstawiając orzeczenie o uchyleniu klauzuli wykonalności nakazowi zapłaty i przyznanie

mu kosztów od wierzycielki. Postanowieniem z dnia 3 lipca 2014 r. komornik umorzył postępowanie, ustalił jego koszty oraz uchylił postanowienie z dnia 20 lutego 2014 r. i przyznał dłużnikowi jego pełnomocnika w postępowaniu egzekucyjnym w wysokości 900 zł.

Następnie Sąd przytoczył treść art. 770 k.p.c. i zwrócił uwagę na wyrażoną w nim zasadę kosztów celowych., po czym zaznaczył, że jest to przepis szczególny względem art. 98 k.p.c, zatem ma on decydujące znaczenie w postępowaniu egzekucyjnym jeżeli chodzi o jego koszty. Interpretując ten przepis przez pryzmat art. 49 ust. 4 ustawy komornikach sądowych i egzekucji Sąd doszedł do wniosku, że na jego podstawie wierzyciel nie może być obciążony kosztami należnymi bezpośrednio dłużnikowi obejmującymi wynagrodzenie jego pełnomocnika w postępowaniu egzekucyjnym. Tak też przyjął Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 28 kwietnia 2004 r. (III CZP 16/04) i postanowieniu z dnia 29 listopada 2005 (III CZP 102/05) wskazując, że tylko sąd może stosować w postępowaniu na czynności komornika art. 98 i nast. k.p.c. Ocena w tym zakresie musi być dokonana in casu, czyli po przeanalizowaniu konkretnych okoliczności sprawy, więc czy wszczęcie egzekucji było uzasadnione oraz jaki wpływ mają przyczyny umorzenia na uznanie kosztów egzekucji za celowe.

Wprawdzie w sprawie to komornik przyznał dłużnikowi koszty pełnomocnika, jednakże w wyniku wniesionej skargi badanie przyczyny umorzenia postępowania egzekucyjnego, a w konsekwencji orzeczenia o kosztach, należy do sądu.

Sąd następnie wskazał, że w sytuacji skutecznej obrony dłużnika przed prowadzoną egzekucją, koszty z tym związane mogą być zasądzone od wierzyciela na rzecz dłużnika na podstawie art. 98 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. Nieracjonalne bowiem byłoby uznanie, że koszty takie nie są należne skoro egzekucja prowadzona przez wierzyciela jest bezzasadna, zaś dłużnik podejmuje celową i konieczną obronę swoich praw co generuje koszty. Taka sytuacja zdaniem Sądu występuje w sprawie. Dzięki działaniom dłużnika egzekucja okazała się niezasadna, zaś wierzycielka, najpierw na etapie pozwu a potem składając wniosek -egzekucyjny, nie dołożyła należytej staranności w ustaleniu aktualnego miejsca zamieszkania dłużnika, a dłużnik w związku z tym nie może ponosić ujemnych konsekwencji. W tym stanie rzeczy nie sposób stwierdzić, aby dłużnik dał powód do wszczęcia postępowania egzekucyjnego.

Uwzględniając powyższe Sąd wskazał, że podstawę do ustalenia należnego wynagrodzenia profesjonalnego pełnomocnika strony w postępowaniu egzekucyjnym stanowi art. 46 ustawy o komornikach sądowych i egzekucji. Biorąc pod uwagę wartość przedmiotu sporu (ponad 50.000 zł) stawka minimalna wynagrodzenia wyniosła 900 zł (25 % z 3.600 zł -§ 11 pkt 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności radców

prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu.

Wobec tego Sąd orzekł na podstawie powołanych przepisów jak w punkcie 1 sentencji, zaś z uwagi na brak wskazania w postanowieniu kogo obciążają koszty zastępstwa należne dłużnikowi, Sąd na podstawie art 759 § 2 k.p.c. w zw. z art. 98 § 1 i 2 k.p.c. orzekł jak w punkcie 2 postanowienia.

Zażalenie na postanowienie złożyła wierzycielka zarzucając Sądowi pierwszej instancji naruszenie przepisów art. 770 k.p.c. w zw. Z art. 98 k.p.c. w zw. Z art. 13 § 2 k.p.c. poprzez wadliwe zastosowanie i w konsekwencji przyjęcie, że obciążają ją kosztów zastępstwa adwokackiego w egzekucji poniesione przez dłużnika. Wskazując na powyższe wniosła o uchylenie zaskarżonego orzeczenia i uwzględnienie jej skargi na czynność komornika. W uzasadnieniu wierzycielka podała, że brak podstaw do tego, aby przyjąć, iż wszczęta przez nią egzekucja była niecelowa w rozumieniu art. 770 k.p.c, albowiem kwestia niewłaściwego adresu pozwanego pojawiła się dopiero toku tego postępowania, zaś w chwili występowania z wnioskiem egzekucyjnym nie miała ona podstaw do tego, aby przypuszczać, iż adres pozwanego ustalony przez nią na etapie konstruowania pozwu jest wadliwy, o czym świadczą skierowane wcześniej wezwanie do zapłaty, które nie zostało zwrócone, a także częściowe spełnienie świadczenia, do którego dłużnik był wzywany.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zażalenie nie jest zasadne.

Sąd Okręgowy zwraca uwagę, że w postępowaniu egzekucyjnym - w miejsce występującej w procesie reguły rozstrzygnięcia o kosztach w zależności od wyniku sprawy (art. 98 i nast. k.p.c.) - obowiązuje zasada zwrotu przez dłużnika wierzycielowi kosztów celowych . tj. niezbędnych do przeprowadzenia egzekucji (art. 770 k.p.c). W przypadku jednak wystąpienia sytuacji, która nie jest objęta treścią art. 770 k.p.c. możliwe jest odpowiednie zastosowanie w tym postępowaniu, w zakresie do tego niezbędnym, przepisów o zwrocie kosztów procesu (art. 98 k.p.c. - art. 110 k.p.c). Jednakże uprawnionym do ich zastosowania jest wyłącznie sąd rozpatrujący w postępowaniu egzekucyjnej m.in. skargę na czynności komornika, w tym skargę na ustalenie kosztów egzekucji. Pogląd ten nie budzi wątpliwości w orzecznictwie (uchwała Sądu Najwyższego z dnia 28.04.2004 r., III CZP 16/04, OSNC 2005 r., nr 6poz. 103).

Uwzględniając powyższe, nie można zgodzić się z wierzycielką, że komornik. postanowieniem zmieniającym z dnia 3 lipca 2014 r. rozstrzygnął o kosztach zastępstwa powstałych w sprawie. Koszty pełnomocnika dłużnika zostały przez niego jedynie ustalone, bowiem brak w tym postanowieniu wskazania od kogo są one należne. Dopiero Sąd w zaskarżonym postanowieniu wskazując, że koszty te zostały ustalone w prawidłowej wysokości (900 zł - § 10 ust. pkt 7 w zw. z § 6 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu), przesądził o tym, że powinna je ponieść wierzycielka. Zatem ostatecznie to Sąd Rejonowy zastosował art. 98 § 1 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c, nie zaś komornik.

Skoro dopuszczalne jest stosowanie w tym postępowaniu art. 98 i nast. k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c, to trzeba mieć na względzie także konsekwencje związane z ich zastosowaniem. Wierzycielka wskazała w zażaleniu, że nie ponosi winy w wadliwym , ustaleniu adresu zamieszkania pozwanego na etapie postępowania sądowego, wskazując na okoliczności świadczące rzeczywiście o tym, że mogła być przekonana, że podany przez nią adres jest właściwy. Zatem w jej ocenie nie można przyjąć, że niecelowo wszczęła przeciwko pozwanemu postępowanie egzekucyjne, co powinno skutkować zastosowaniem w sprawie art. 102 k.p.c.

W ocenie Sądu Okręgowego podawane przez wierzycielkę okoliczności nie mają znaczenia w sprawie, albowiem obowiązek ponoszenia kosztów postępowania w rozumieniu art. 98 § 1 k.p.c. jest niezależny od tego czy postępowanie było prowadzone przez stronę celowo wadliwie, a więc czy można jej przypisać w podejmowanych czynnościach winę, czy też nie. Na winę wskazuje art. 103 k.p.c. jednakże brak podstaw do jego zastosowania w sprawie. Kwestia celowości, czy też jej braku, we wszczęciu postępowania egzekucyjnego ma znaczenie odnośnie ustalenia opłaty egzekucyjnej należnej komornikowi, o czym jest mowa w art. 49 ust. 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o komornikach sądowych i egzekucji (Dz. U. 2011 r. Nr 231, poz. 1376 ze zm.), który stanowi, że w przypadku niecelowego wszczęcia postępowania egzekucyjnego opłaty, o którym mowa w ust. 1 i 2 (opłaty stosunkowe) uiszcza wierzyciel. Zagadnienie to nie ma

natomiast znaczenia jeżeli chodzi o koszty postępowania poniesione przez drugą stronę, czyli przez dłużnika, w sytuacji, gdy prowadzone postępowanie egzekucyjne okaże się nieuzasadnione. W takim wypadku, stosując art. 98 § 1 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c, decyduje zasada odpowiedzialności za wynik postępowania egzekucyjnego, czyli ten kto je przegrywa zwraca drugiej stronie na jej wniosek poniesione

przez nią koszty. Wierzycielka przegrała to postępowanie. Dłużnik zaś poniósł uzasadniony koszt w postaci wynagrodzenia pełnomocnika, który podjął uzasadnioną obronę jego praw. Czynności tego pełnomocnika doprowadziły do umorzenia postępowania. W związku z tym dłużnikowi należą się koszty wynagrodzenia reprezentującego go radcy prawnego. A więc jedynie fakt powstania kosztów dłużnika w sprawie, jego wniosek o zwrot tych kosztów od wierzycielki i treść art. 98 § 1 k.p.c. (mającego odpowiednie zastosowanie na podstawie art. 13 § 2 k.p.c.) decydują o obowiązku ich uiszczenia przez wierzycielkę. Nie zaś to, że postępowanie egzekucyjne zostało wszczęte niecelowo, jak przyjął Sąd Rejonowy, czego jednak nie można stwierdzić. Jednakże okoliczności tej, z uwagi na brzmienie ogólnej reguły odpowiedzialności za wynik postępowania, nie można nadać znaczenia w sprawie.

W konsekwencji, w stanie niniejszej sprawy, Sąd Okręgowy nie dopatrył się podstaw do zastosowania art. 102 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. Przepis ten, podobnie jak w procesie, tak również w postępowaniu egzekucyjnym, może mieć bowiem zastosowanie jedynie w wypadkach szczególnie uzasadnionych. Nie można stwierdzić aby taki wypadek zaistniał w sprawie. Fakt, że wierzycielka w momencie wszczęcia egzekucji nie wiedziała o nieprawidłowym adresie drugiej strony, nie może skutkować pozbawieniem dłużnika możliwości zwrotu kosztów postępowania, które poniósł w związku ze swoim uzasadnionym udziałem w sprawie. Argumenty wierzycielki przedstawione w zażaleniu nie są wystarczające dla odstąpienia od zasady odpowiedzialności za wynik postępowania, na rzecz zasady słuszności wyrażonej w art. 102 k.p.c.

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy na podstawie art. 385 k.p.c. w zw. z art.

397 § 2 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. oddalił zażalenie jako niezasadne.